

Οι άγιοι πατέρες για την αγωγή των παιδιών.

Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης (†).

Ανατροφή παιδιού, Γονείς-παιδιά.

Ο άγιος Χρυσόστομος συνηθίζει να λέει πως το παράδειγμα των γονέων προς τα παιδιά είναι το παν. Ο τρόπος της συνομιλίας τους θα επηρεάσει τα παιδιά. Αν ο σύζυγος προσβάλλει, επιτίθεται, βρίζει τη σύζυγο και το αντίθετο, πληγώνονται τα παιδιά, αλλά και συνηθίζουν να συμπεριφέρονται έτσι.

Ο σεβασμός, η αγάπη, η υπακοή εμπνέονται καλύτερα και δύσκολα διδάσκονται με ξερά λόγια. Είναι πολύ διαφορετικό να κάνει κανείς αυτό που του λένε από φόβο, πειθαρχία, καταναγκασμό και υποχρέωση κι άλλο να προτιμά το θέλημα του άλλου από αγάπη.

Στα μαθήματα, στα παιχνίδια, στ' αθλήματα θα πρέπει να μάθουν από μικρά τα παιδιά ότι τα αγαθά αποκτιούνται με κόπο, μόχθο, αγώνα, άσκηση, δυσκολία, υπομονή κι επιμονή. Έτσι δεν είναι σωστό να τους τα παρουσιάζουμε όλα εύκολα. Είναι καλό να μάθουν να προσπαθούν, να ζητούν και τη βοήθεια του άλλου, να ταπεινώνονται, να φιλοτιμούνται, να βγαίνουν από τον ατομισμό, τον εγωισμό και τη φιλαυτία.

Το παιδί θα μάθει πώς αντιδρά ο γονιός στην ασθένεια, το πένθος, τη δυσκολία, τη στέρηση και την καθυστέρηση και θα πράξει παρόμοια. Ο άγιος Χρυσόστομος λέγει πως για την τιμωρία αρκεί μία επίπληξη με

αυστηρή ματιά ή με μία κουβέντα. Η βία, ο θυμός, η οργή είναι αμαρτίες κι από το κακό δεν έρχεται καλό.

Η διδασκαλία θα πρέπει να δημιουργεί ερωτήματα στους μαθητές, που δεν πρέπει να 'ναι παθητικά κι άβουλα όντα, αλλά να συμμετέχουν ενεργά στο ωραίο ταξίδι της μαθήσεως. Ο καλός δάσκαλος διεγείρει το πνεύμα των ακροατών του, τους κάνει να ερευνούν, να διερωτώνται, να κερδίζουν κάτι από την προσωπική τους αναζήτηση, πρωτοβουλία κι εξάσκηση και τότε ό,τι κερδίζει θα το φυλάγει καλύτερα κι επιμελημένα. Όλη αυτή η προσπάθεια θα πρέπει να οδηγείται στην κατάκτηση και βίωση της αλήθειας.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος λέγει πως μια καταρρακτώδης βροχή είναι λιγότερο ωφέλιμη από ό,τι μία σιγανή βροχή, γιατί η πρώτη σκάβει τη γη και παρασύρει το έδαφος, ενώ η δεύτερη ποτίζει τη γη ωφέλιμα και την κάνει γόνιμη κι εύφορη. Έτσι και η βίαιη και πολλή μάθηση δεν θα φέρει τους αναμενόμενους καρπούς.

Ο Μέγας Βασίλειος λέγει πως ο κηδεμόνας πρέπει νάναι αργός προς τιμωρία. Να το σκέφτεται πολύ πριν τιμωρήσει. Όχι να τιμωρεί με το παραμικρό σκληρά. Λέγει ακριβώς: Αν θεραπεύεται η ψυχή με την επιτίμηση, δεν είναι για τον καθένα η επιτίμηση, όπως και η θεραπεία.

Ο άγιος Χρυσόστομος θεωρεί πως το φιλότιμο, η συμπάθεια, ο διακριτικός έπαινος και η δίκαιη ηθική αμοιβή δίνει περισσότερα καλά, λέγοντας: Αυτός που τα κατάφερε να επαινεθεί θα έχει σφοδρότερη την επιθυμία για κάτι πάντα καλύτερο. Με προσοχή όμως και με ακριβοδίκαιο μέτρο.

Οι άγιοι πατέρες θέλουν τον κάθε παιδαγωγό να ρυθμίζει τις δυνάμεις της ψυχής των παιδιών, να γνωρίζουν τι βοηθά καλύτερα το κάθε παιδί ως μια διαφορετική ψυχοσωματική οντότητα, να 'ναι φιλόθεος και θεοφιλής, αμνησίκακος, ακέραιος, κατά το δυνατόν, ταπεινός, ακενόδοξος, να μη προτιμά τίποτε περισσότερο από τον Θεό, να έχει το χάρισμα της διδασκαλίας.

Ο υπέροχος άγιος Χρυσόστομος λέγει πως ο δάσκαλος είναι άξιος του ονόματός του αν μόνο του έργο θεωρεί την προαγωγή και πρόοδο των μαθητών του. Τίποτε, συνεχίζει, δεν συντείνει στη διδασκαλία «ως το φιλείν και φιλείσθαι», δηλαδή μαθητές και δάσκαλοι να αισθάνονται ότι αγαπούν κι αγαπώνται.

Το έργο αυτό το ιερό της αγάπης αρχίζει από πολύ νωρίς. Ο μακαριστός Γέροντας Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης λέγει πως «η αγωγή των παιδιών αρχίζει από την ώρα της συλλήψεώς τους. Το έμβρυο ακούει κι αισθάνεται μέσα στην κοιλιά της μητέρας του. Ναι, ακούει και βλέπει με τα μάτια της μητέρας. Αντιλαμβάνεται τις κινήσεις και τα συναισθήματά της, παρόλο που ο νους του δεν έχει αναπτυχθεί. Σκοτεινιάζει το πρόσωπο της μάνας, σκοτεινιάζει κι αυτό. Νευριάζει η μάνα, νευριάζει κι αυτό. Ό,τι αισθάνεται η μητέρα, λύπη, πόνο, φόβο, άγχος κ.λπ., τα ζει και αυτό. Αν η μάνα δεν το θέλει το έμβρυο, αν δεν το αγαπάει, αυτό το αισθάνεται και δημιουργούνται τραύματα στην ψυχούλα του, που το συνοδεύουν σ' όλη του τη ζωή.

» Το αντίθετο συμβαίνει με τα άγια συναισθήματα της μάνας. Όταν έχει χαρά, ειρήνη, αγάπη στο έμβρυο, τα μεταδίδει σ' αυτό μυστικά, όπως συμβαίνει με τα γεννημένα παιδιά. Γι' αυτό πρέπει η μητέρα να προσεύχεται πολύ κατά την περίοδο της κυήσεως και να αγαπάει το έμβρυο, να χαϊδεύει την κοιλιά της, να διαβάσει ψαλμούς, να ψάλλει τροπάρια, να ζει ζωή αγία. Αυτό είναι και δική της ωφέλεια αλλά κάνει θυσίες και για χάρη του εμβρύου, για να γίνει και το παιδί πιο άγιο, ν' αποκτήσει απ' την αρχή άγιες καταβολές. Είδατε πόσο λεπτό πράγμα είναι για την γυναίκα να κυοφορεί παιδί; Πόση ευθύνη και πόση τιμή!».

Από το βιβλίο: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, Οικογένεια, Γονείς και Παιδιά. Ιερά Μητρόπολις Αιτωλίας και Ακαρνανίας, Μεσολόγγι 2009, σελ. 104.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>